
Vanhusneuvoston kokous

Aika: Keskiviikko 15.1.2025 klo 12.30–15

Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Auni-Marja Vilavaara (Vihr.) pj.
Päivi Riihilahti-Syvänen (Kok.)
Vesa Paavonen (SDP)
~~Minna Simö (Vas.), Jussi Silvošen varajäsen~~
Reetta Angelvo-Riipinen (PS)

Järjestöjen edustajat:

Leena Lähdesmäki Eläkeläiset ry., Helsingin aluejärjestö, vpj.
Pirjo-Liisa Kangasniemi Helsingin kansallinen senioripiiri
Erik Wallin Samrådet i SPF Helsingfors
Lahja Sjöblom Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri
Liisa Hangonmäki Helsingin Kunnalliset eläkeläiset
Eva Rönkkö Jade-yhteisö
Marja Ruotsalainen Pääkaupunkiseudun omaishoitajat
Maarit Turu-Gromoff Helsingin Muistiyhdistys
Ulla Lumijärvi Helsingin seurakuntayhtymä

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Pia Nurme Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Emmi Komlosi Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
~~Satu Tarula Kaupunkiympäristön toimiala, Pirjo Tujulan varajäsen~~
Minna Ekman Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala, Silva Siponkosken
varajäsen, etäyhteys
Tommi Sulander Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri
Tiina Lappalainen asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri

Vierailijat:

Veera Vilkama Kaupunginkanslia, kohta 6
Veli-Matti Hurtig Kaupunginkanslia, kohta 6
Kuisma Savisalo Sateenkaariseniorit, kohta 7
Antti Takkunen Kaupunkiympäristön toimiala, kohta 8

1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.30.

2 Osallistujien toteaminen

Todettiin kokouksen osallistujat.

3 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4 Muistion tarkastaminen ja edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio on tarkistettu ja jaettu vanhusneuvoston jäsenille, varajäsenille ja verkkosivuille. Tämän kokouksen muistion tarkistajiksi valittiin Pirjo-Liisa Kangasniemi ja Ulla Lumijärvi.

5 Jäsenen nimeäminen työvaliokuntaan

Vanhusneuvoston työvaliokunnassa vapautui paikka Vesa Paavoselta. Kaupunginhallituksen asettamassa vanhusneuvoston toimintasäännössä määritellään, että ”Vanhusneuvoston työvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä neljä jäsentä. Työvaliokunnasta vähintään puolet koostuu järjestöjen edustajista.” Vapaana oleva paikka voitiin täyttää joko järjestön tai valtuustoryhmän jäsenellä niin, että toimintasäännön ehto täyttyy. Päivi Riihilahti-Syvänen ilmoitti kokouksessa halukkuutensa tehtävään ja hänet valittiin työvaliokunnan jäseneksi.

6 Järjestöyhteistyö Helsingissä, Veera Vilkama ja Veli-Matti Hurtig

Veera Vilkama ja Veli-Matti Hurtig esittelivät Helsingin kaupungin järjestöyhteistyötä. Esitys on liitteenä. Helsingin yhdistyskenttä on erittäin laaja ja Helsingissä toimivia yhdistyksiä on yhteensä noin 17 000. Helsingin kaupungin järjestöyhteistyössä on tehty paljon kehitystyötä. Järjestöyhteistyön malliin kuuluu kaupungin ja järjestöjen vuorovaikutusrakenteet, kaupungin avustukset, kaupungin tilojen asukaskäytön edistäminen ja kumppanuudet. Järjestöneuvottelukunta on aloittanut vuonna 2023. Kaikista kaupungin myöntämistä avustuksista löytyy tiedot osoitteesta [avustukset.hel.fi](https://www.helsinki.fi/avustukset). Kaupunginkanslian uutiskirjeen järjestöille voi tilata linkistä: [Kaupunginkanslian uutiskirje järjestöille](https://www.helsinki.fi/kaupunginkanslian_uutiskirje_jarjestoille). Iäkkäisiin helsinkiläisiin liittyvät avustukset on koostettu esittelymateriaaliin.

Keskustelua käytiin avustushakumenettelyn ja raportoinnin prosessin vaativuudesta suhteessa haettavan avustuksen kokoon. Avustuksien kokohaitari on laaja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoiminnan avustuksien hakulomakkeita on uudistettu ja uudistuksessa on huomioitu yhdistyksien erilaisuus. Hyte-avustuksissa ei toistaiseksi ole pienavustuksia kuten asukasosallisuuden avustuksissa. Jos avustuksien hakeminen on hankalaa, valmistelijoihin voi olla yhteydessä.

Lisäksi keskusteltiin järjestökentän tilanteesta, kun valtion rahoituksia leikataan. Helsingin alueelle kohdistuvien STEA:n leikkauksien määrä on suuri. Helsingin kaupungin linjaus on ollut erisuuntainen ja Hyte-avustusten määrärahoja on nostettu. Vanhusneuvosto kysyi, ovatko muut tulonlähteet este avustuksen saannille. Näin ei ole vaan muita taloudellisia tai vapaaehtoistoiminnan resursseja on hyväkin olla. Avustuksilla ei voida kuitenkaan tukea ostopalveluina tuotettavaa toimintaa ja ne eivät saa vääristä markkinoita.

Vanhusneuvosto nosti esiin asuintalojen kerhotilojen vuokrien perimisen järjestöiltä ja ehdotti niiden perimättä jättämistä. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kaupungin omistamien tilojen vuokraamisesta

7 Sateenkaariseniorit, Kuisma Savisalo

Kuisma Savisalo esitteli Sateenkaariseniorit ry:n toimintaa. Esitys on liitteenä. Sateenkaarisenioreiden tavoitteina on yksinäisyyden lievittäminen ja mukaan saaminen. Tätä tehdään mm. etsivän työn ja vertaistoiminnan keinoin. Vertaistoiminnassa nousee esiin huoli ikääntymisen tuomista muutoksista ja se, millaista on palveluasumisessa asuminen iäkkäänä sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöön kuulvana. Palveluissa tarvitaan tietoa. Monet kokevat, että olisi hyvä, jos olisi oma palveluasumisen yksikkö ikääntyneille.

VANHUSNEUVOSTO

Kokouksessa keskusteltiin erillisen palveluasumisen tarpeesta ja siihen liittyvistä näkökulmista. Toisaalta oma yksikkö tuo turvallisuuden tunnetta, mutta toisaalta sen voidaan nähdä lisäävän erottelua. Menneisyydessä tapahtunut syrjintä vaikuttaa ikääntyneiden pelkoihin ja toisaalta oma tai muiden asukkaiden muistisairaudet voivat vaikuttaa suhtautumiseen ja käytökseen. Työntekijöiden osaaminen on olennaista, jotta esimerkiksi syrjintään osataan puuttua. Sateenkaariseniorit toimivat vapaaehtoisvoimin, joten koulutuksien järjestämiseen ei ole resursseja. Kokemusosaamista tarjotaan mielellään.

Monissa vanhusneuvoston edustamissa tahoissa on mukana sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvia ikääntyneitä joko kohdennetun tai kaikille suunnatun toiminnan kautta. Kokouksessa ehdotettiin, että Sateenkaariseniorit tekisivät jäsenilleen kyselyn, kuinka moni toivoo omaa asumisyksikköä.

8 Muut asiat

Kokouksessa päätettiin vaihtaa kohtien 8 ja 9 käsittelyjärjestystä. Muut asiat siirtyivät kohdaksi 8.

a. Lausunto Vuosaarenlahden pienvenesatama nro 12912

Lausuntoluonnos oli toimitettu kokousmateriaalina. Vanhusneuvosto hyväksyi lausuntoluonnoksen.

b. Uusien terveysasemien palvelut, tilannepäivitys suunnitelmiin

Päätettiin siirtää seuraavaan kokoukseen, kun vanhusneuvostolle on toimitettu asiaa koskevat materiaalit.

c. Metrolaitureiden reunaopasteet

Kaupunkiliikenne toivoo osallistujaa metrolikenteiden reunaopasteita käsittelevään keskusteluun siitä, toivotaanko taktiileilta ohjaavaa vai varoittavaa opastusta. Keskustelun lopputulosta on tarkoitus pilotoida Herttoniemen metroasemalla, jonka kunnostamishanke on käynnistymässä. Auni-Marja osallistuu kokoukseen. Vanhusneuvoston kokoamissa kommentteissa nostettiin esiin mahdollisuus hyödyntää opasteissa värejä ja kuvasymboleita.

d. Lausuntopyyntö, Valtioneuvoston linna, kaavanro 12936

Materiaali on lähetetty kokouskutsun liitteenä. Vanhusneuvosto päätti, että asiasta ei tehdä lausuntoa.

Tauko

9 Katujen talvikunnossapito, Antti Takkunen

Antti Takkunen Kaupunkiympäristön toimialalta esitteli talvikunnossapittoa Helsingissä. Esitys on liitteenä. Vanhusneuvostolle esiteltiin katujen aurauksen kunnossapitoluokitusta ja kunnossapidon vastuunjakoa. Vuonna 2025 on otettu käyttöön uudet, aiempaa tiukemmat tuotekortit koko Helsingin alueella. Tuotekorteissa määritellään aurauksen lähtökynnys ja toimenpideaika. Käyttöön on otettu harjasuolaus ja tehostettu auraus pyöräväylillä. Muutoksilla tavoitellaan muun muassa jalkakäytävien talvikunnossapidon laadun paranemista.

Keskustelussa nousi esiin mäkiset alueet ja jalkakäytävien liukkaus niillä. Vanhusneuvosto toivoi, että tällaisilla paikoilla voitaisiin hyödyntää harjasuolausta. Joillakin alueilla pyörätien viereinen jalkakäytävä on mukana harjasuolauksessa. Jos jalkakäytävällä liikkuminen on turvatonta, lain mukaan on sallittua käyttää pyörätien reunaa jalankulkuun.

Vanhusneuvosto kommentoi myös bussi- ja ratikkapysäkkien sekä juna-asemien kunnossapitoa. Ratikkapysäkeillä kunnossapitovastuu on osittain kaupungilla ja osittain Kaupunkiliikenteellä, juna-asemilla valtiolla. Esittelijä totesi, että kaikissa paikoissa ei kunnossapitoa mahdu tai pysty tekemään koneellisesti. Näissä tarvitaan käsin tehtävää kunnossapitoa.

Ongelmatilanteissa palautetta voi jättää: <https://palautteet.hel.fi/> -> Vikailmoitus esimerkiksi liukkaudesta tai avoin palaute esimerkiksi yleisemmin talvihoidosta. Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu: 09 310 22111.

10 Tiedotusasiat

- a. Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston työvaliokuntien yhteinen kokous pidetään 29.1.2025
- b. Kevään toimintakalenteri on jaettu liitteenä. Se päivittyy tapahtumien osalta, mutta kokouspäivämäärät kannattaa ottaa talteen.
- c. Huhtikuussa käynnistyvät kuulemiset uuden vanhusneuvoston asettamisen valmistelua varten. Kuulemiset koostuvat Kerro kantasi -kyselystä ja keskustelutilaisuudesta.
- d. Ikäänntyneiden Hyte-neuvottelut pidetään ke 5.3. kello 13–16 Kaupungintalon tapahtumatorilla. Vanhusneuvostolle on lähetetty kutsu.
- e. Eva Rönkkö kertoi iäkkäiden moninaisuuteen liittyvästä MOI-verkostosta. verkostolla on sähköpostilista, jonne halukkaat voivat liittyä mukaan. Verkosto julkaisee uutiskirjeen noin kerran kuussa.
- f. Länsisataman esteettömyysasiaa on viety eteenpäin. Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston edustajat on kutsuttu keskustelemaan molempien esiin nostamista esteettömyysasioista.

11 Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 14.50.

Auni-Marja Vilavaara
puheenjohtaja

Marja Säikkä
sihteeri

Muistion tarkistivat:

Pirjo-Liisa Kangasniemi

Ulla Lumijärvi